

■ Ensimmäinen melontaretkeni inkkarikanootilla alkoi kaatumisella kevättulvaisella pikkujoella 100 metrin matkanteon jälkeen.

Seuraavan kilometrin aikana kaaduinme kaverini kanssa vielä kaksi kertaa. Luovuttaminenkin kävi mielessä, mutta sinnittelimme eteenpäin.

Seuraavat 30 kilometriä pysyimme jo pystyssä – pääasiassa tuurilla.

Tuolla määrällä, mutta opettavaisella reissulla syttyi kuitenkin kipinä, sillä inkkarikanootilla melomisessa oli aivan oma tunnelmansa. Liikkuminen oli todella hiljaista ja sorsia pomppasi lentoon aivan kanootin keulan edestä. Tätähän pitää syksyllä hyödyntää sorsajahdissa!

Siitä lähtien syksyiset vesilintujen pyyntireissut kanoottia käyttäen ovat kuuluneet kiinteästi jahti-ohjelmaani.

Kanootin valinnasta

Kanootti on alkuperäiskansojen käyttämä kulkuväline ja useimmiten avokanootti yhdistetään oikeutetusti Pohjois-Amerikan intiaaneihin.

Tosin ennen vanhaan myös Suomessa on ollut käytössä kanootin tapainen kulkuväline, isosta haavan rungosta tehty haapioksi kutsuttu yhden miehen ruuhi.

Soutuvene eri muodoissaan on kuitenkin meillä ollut viime vuosisatoina pääasiallinen vesillä kulkemiseen käytetty väline. Toisaalta kanootin käyttö metsästyksen harrastajien keskuudessa on ollut yleistymässä.

Melontaa kokeilemattomat pohtivat usein, onko kanootilla melominen vaikeaa. On ja ei, lie-nee oikea vastaus.

Jokainen oppii pienellä harjoittelulla kanootin käsittelyn perusteet tyvenessä vedessä yksinkertaisesti kokeilemalla. Ja jos ei homman opettelu lähde luonnistumaan omin päin, niin melontajärjestöt järjestävät ympäri Suomea erilaisia melontakursseja.

Koskimelonta on oma taiteenlajinsa, joka vaatii aktiivisen harjoittelun lisäksi hyvää virranlukutaitoa. Jokainen voi kuitenkin useimmiten itse päättää, millaisella säällä ja millaiseen vesistöön melomaan lähtee. Tyyni ilta lähijärvellä on sopiva paikka kokeilun aloittamiseen.

Kanootilla sorsajahtiin

JARI KLEMETILÄ

Kanootti on vesilintujahdissa monessa suhteessa monikäyttöisempi kuin soutuvene. Sillä pääsee niin vesillä kuin maitse paikkoihin, joihin veneellä ei ole asiaa.

Etenkin metsästyksen liittyvät melontareissut suuntautuvat useimmiten järville, metsälammille ja hitaasti virtaaville jokiosuuskille. Harvemmin sorsia koskipätkiltä löytää.

Kanootti on soutuveneeseen verrattuna herkempi kaatumaan. Kun tämän asian tiedostaa ja hyväksyy, ei asia ole ongelma. Kun kaatumiseen on varautunut, ei suurempia vahinkoja tai kalustohävikkiä pääse yleensä tapahtumaan.

Alkuvaiheiden jälkeen kanootilla melominen on jo kiireetöntä ja rentoa matkantekoa.

Erilaisia kanootteja on tarjolla valtavasti. Oikeastaan ne kaikki soveltuvat jollain tavalla metsästyskäyttöön.

Jahtihommissa huomiota voi kiinnittää erityisesti kanootin painoon ja väriin. Riittävän kevyttä kanoottia jaksaa kantaa tai vetää syrjäisille metsälammille asti ja varsinkin hanhijahdissa maastoon sulautuva vihreä väri on paikallaan. Moni maalaa jahtikanoottiinsa jopa maastokuvioinnin.

Itselläni on käytössä Old Town Pathfinder, joka on valmistettu

▲ Aina ei maasto suosi melomista.

◀ Noutava koira on korvaamaton apulainen.

järvenselällä se on pienellä kölillä varustettuna huomattavasti suuntavakaampi.

Pidemmälle reissulle lähdetessä lasikuitukanootin omistajan kannattaa ottaa mukaan ainakin ilmastointiteippirulla, jotta tilapäiskorjaus kivikosketuksen jälkeen onnistuu.

Välineet kanoottijahtiin

Kelluntaliivien käyttö on tärkeä osa vesillä liikkumisen turvallisuutta. Metsästyksessä paksut kelluntaliivit kuitenkin vaikeuttavat oleellisesti ammuntaa, kun aseensa perä ei asetu normaalilla tavalla olkapäätä vasten.

Itse olen ollut tyytyväinen pehmeisiin Hokka-liiveihin, joissa on tyytteenä solupolypropeenirakeita.

Kaatumisen varalta varusteet on syytä suojata huolellisesti. Kännykät ja kamera ainakin vaativat omat taatusti vedenpitävät suojapussinsa.

Lyhyille jahtireissuille sopiva tapa on pakata tavarat ensin ohueen kanoottipussiin, jonka sitten sijoittaa metsäreppunsa sisälle.

Pidemmillä reissulla hyviksi havaittuja ratkaisuja ovat 100–130-litraiset vahvarakenteiset, kantoviilekkeillä varustetut, vedenpitävät säkit, joilla varusteiden siirto onnistuu kantotaipaleilla huomattavasti helpommin kuin perinteisten tynnyreiden raahaaminen. Säkit ovatkin käytössäni syrjäyttäneet tynnyrit miltei kokonaan.

Kanootti on aina pakattava niin, että painopiste on melonnan kannalta paras mahdollinen. Etenkin liian keulapainoisen kanootin melominen on hankalaa. Lisäksi säkit ja reput kiinnitetään irtohihnoilla tai kuormaliinoilla kaatumisen varalta.

Vaatetukseksi käyvät ihan samat säänmukaiset kampeet kuin

Ilmastointiteipillä onnistuu kanootinkin tilapäinen korjaus.

lasikuitua kevyemmästä ja lujemmasta polyeteenimuovista. Painoa sillä on ainoastaan 25 kiloa, joten sen jaksaa yksinäänkin kantaa. Malli on aivan tasapohjainen eikä siinä itsessään ole kelluttavia rakenteita.

Pathfinderillä on pituutta 450 cm ja leveyttä 91 cm. Siihen mahtuvat kahden miehen tarvikkeet tarkasti sovitellen myös pidemmälle reissulle.

Paljon on tullut reissattua myös jahtikaverini lasikuituisella 580 cm:n Eagle-kanootilla, joka painaa 36 kg. Yksinään sitä on jo hankalampi kuljettaa. Painoa lisäävät keulan ja perän ilmasäilörakenteet, jotka tekevät kanootista täysin keluvan kaaduttuaankin.

Pathfinderiä pidempi Eagle ei ole ihan yhtä helppo käsiteltävä pikkupuroissa, mutta tuulisella

vesilintujahtiin muutoinkin, vaihtovaatteita unohtamatta. Kahlusaappaat ovat kätevät kanoottia ylävirtaan vedettäessä ja rantauduttaessa.

Saappaiden pitkät varret pitää rullata alas melonnan ajaksi, sillä kaaduttaessa vettä täyteen hörpänneet saappaat vaikeuttavat uimista huomattavasti. Tämä tuli omakohtaisestikin kokeiltua joku vuosi sitten.

Ohuet neopreenisormikkaat lämmittävät märkänäkin kylmillä syysvesillä, eivätkä hankaloita aseensa käsittelyä liikaa.

Vesillä kun ollaan, olen yleensä aina pitänyt mukana myös kalastusvälineitä. Perushaspelia ja edullista teleskooppivapaa on kätevä pitää kasaan työnnettynä jalkatallassa sopivan heittotilanteen varalta. Perämies voi pitää vapaa myös vedossa polvitaiveeseensa tukien tai sopivasta muoviputken pätkästä nikkaroidun vapatelineen varassa.

Koira kanootissa

■ Vaikka kanootilla saa ammutun linnun haettua hankalistakin paikoista, noutava koira on korvaamaton haavakon etsimisessä kaislikosta.

Varsinaisten noutajarotujen lisäksi monet pystykorvaisetkin saa opetettua toimiviksi noutajiksi. Harjoittelu tulee aloittaa jo pentuna kuten myös totuttaminen kanootilla matkustamiseen. Levottomasti reunalta toiselle pyörivä koira saa äkkiä aikaan monenlaista kiperää tilannetta.

Itselläni on jo veteraani-ikäinen länsisiperianlaika Juri, joka noutaa sorsaa hyvin. Lisäksi Juri osaa laskea ainakin neljään. Nimittäin kerran pudotin neljä haapanaa, jotka kaikki Juri nouti ilman erillistä komentoa.

Sen sijaan Jurin matkustuskäytännössä on toivomisen varaa. Sen pitää aina päästä ihan kanoottiin keulaan tähyttämään. Tämä jotenkin vielä menee, mutta kun edestä lähtee lintu, piisami tai oikeastaan ihan mitä tahansa, loikkaa Juri veteen niiden perään.

Kun iso koira yllättäen näin tekee, on pari kertaa kaatuminen ollut lähellä. Koira en ole yrittänyt takaisin kanoottiin vesillä nostaa, vaan olen noutanut sen aina rannasta.

Nuorempi laikani Taiga puolestaan osaa ottaa matkustamisen rauhallisesti ja jopa nukkuu kanoottiin pohjalla. Noutohommista ei sitten ole vielä kehumista.

Vesilintujahdissa uiminen on koirille todella hyvää kunnonkohotusta hirvijahdia ajatellen. Se jatkaa mukavasti koirien jahtikautta ja auttaa rakentamaan toimivaa suhdetta isännän ja koiran välille erilaisissa tilanteissa.

Koira pitää totuttaa kanoottiin pennusta pitäen.

▲ Aamujahdin tulosta.

Pidemmällä reissulla kala tuo mukavaa lisää ruokalistaan ja usein puolivahingossa jahdin ohessa saattaa löytyä myös todellisia otipaikkoja.

Kelluva vaappu on sopivin vetuistuin kanoottiin perään. Pohjois-Suomen oloissa etenkin minikokoisen Seniorin uinti sopii vaihtelevaan melontavauhtiin matlassakin vedessä. Seniorilla saa kaikenlaista kalaa: siikaa, harjasta, taimenta, ahventa.

Pienen kokonsa takia Seniori on sidottava ohuehkoon siimaan, mikä tietää sitä, että hauki sen ennemmin tai myöhemmin nappaa. Siispä otan varmuuden vuoksi aina useamman vaapun mukaan. Lisäksi tarvitaan pari Lotto-lippaa heittelyyn.

Pitkävartinen haavi auttaa kalojen sekä ammuttujen sorsien kyytiin noukkimisessa varsinkin yksin melottaessa ja kalaämpäri käy hätätilanteessa äyskärinä.

Ase kovilla

Koska kanootissa ase kolhiintuu helposti, kastuu roiskevedestä ja lisäksi vaarana on veteen putoaminen, olen käyttänyt sorsajahdissa halpaa päällekkäispiippuista tai pumppua. Arvokkaampaa drillinkiä olen pitänyt mukana vain hanhijahdissa, jossa on syytä olla luotisekin mukana.

Turvallisuussyistä ase tulee aina

tyhjentää patruunoista kanoottiin noustessa ja siitä poistuttaessa. Liikkeessä oltaessa ainoastaan keulamiehen ase on ladattu ja ainoastaan hän ampuu perämiehen pitäessä kanoottiin suunnassa. Kaislikossa passitettaessa toki molemmat voivat ampua, mutta sektorit tulee sopia huolella.

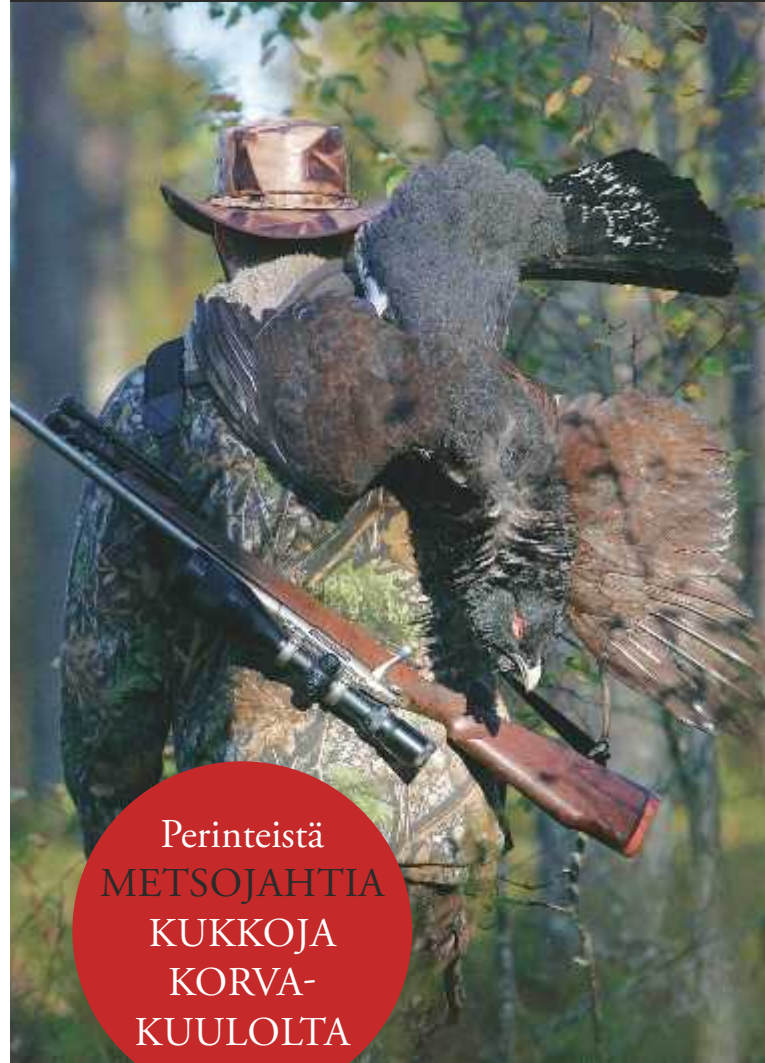
Yksin koiran kanssa meloessani käytän lyhytpiippuista Winchesterin pumppuhaukkoa, jonka asestan takapenkin ja laidan väliin siten, että piippu osoittaa viistosti ylöspäin. Siitä saan sen nopeasti käsiini. Patruunat ovat aseensa makasiinissa, mutta patruunapesä on tyhjä. Siten ase on turvallinen kuljettaa eikä ladattu ase osoita keulassa olevaa koira.

Latausliikkeen teen vasta, kun nostan asesta poskelle ampuakseeni. Tämä käytäntö on toiminut hyvin ja latausliikkeeseen kuluva aika on mitättömän pieni.

Kyseisen Winchesterin ostin 300 eurolla nimenomaan sorsapysyksi. Siinä on synteettinen tukki, jolle kanoottiin pohjalle kertyvä vesi ei ole ongelma. Isompi makasiini puolestaan mahdollistaa sen, ettei asetta tarvitse ruveta lataamaan kesken kaiken, mikäli edestä lähtee useampia lintuja tai laukauksen joutuu parsimaan.

Olen vetänyt asesta kaiken varalta takahihnalenkistä kiinni penkkiin ohuella narulla.

ILMESTYY 31. ELOKUUTA

Perinteistä
METSOJAHTIA
KUKKOJA
KORVA-
KUULOLTA

TEEMANA SYKSYN AHVEN

- Ahventen vähyys puhuttaa – Riutuvatko raitapaidat?
- Ahven kalastetaan kevyillä välineillä
- Jigitaituri Sami Virtanen

- Haulikon tukki uusiksi
- KOKEESSA KELLUNTAPUVUT
- Tutkimuskuhat pyydetään vertikaalijigillä

Tilaa helposti netistä www.otavamedia.fi/mktilaus

otavamedia

Volframia ja vismuttia

Metsästyslain mukaan vesilintujahdissa lyijyn sijasta tulee käyttää korvaavia haulimateriaaleja, joista yleisimpien (teräs ja vismutti) tehot eivät yllä lyijyhaulipatruunan tasolle.

Sen sijaan Tungsten Matrix- ja Hevi-Shot-patruunat ovat lyijyn vertaisia, koska niiden haulien ominaispaino on samaa luokkaa, Hevi-Shotilla jopa hiukan enemmänkin kuin lyijyllä.

TSS-hauli, jota Suomessa saa UNA-18 merkinnällä on jo puolestaan huomattavasti lyijyä tehokkaampi. UNA-haulilla ladattuja patruunoita ei vielä saa valmiina, vaan ne joutuu lataamaan itse.

Olen ampunut korvaavista haulista eniten Kent Tungsten Matrix-volframia, jolla sorsat ovat pudonneet kuin lyijyllä aikoinaan. Myös Vihtavuoren Vismutti Magnumilla lintu putoaa normiholtilta, mutta haavakojen määrä on selvästi suurempi.

Kanoottijahdin kuviot

Kanootti on mielestäni vesilintujahdissa monessa suhteessa soveltuvempaa monikäyttöisempi. Kanoottia käyttäen pääsee syrjäisille hanhisoille tai muille jahtimaille paljon helpommin kuin raskaan repun kanssa kävelemällä.

Erityisen tuloksekkaita ovat olleet syrjäisille jokiosuuksille suuntautuneet reissut. Perämiehen ohjaillessa kanoottia rauhallisesti alavirtaan aamuvarhaisella tarjou-

tuu keulamiehelle joskus todellisia huippuholhoja läheltä pomppaaviin sorsiin. Samoin matalien kaislikkojen kiertely on ollut tuottoisaa.

Eikä kanootin jahtikäyttö rajoitu pelkästään vesilinnustukseen. Jokiosuuksilla näkee kaikkea muutaakin pienriistaa, jota voi metsästä lupa-ajan puitteissa. Olen ampunut kanootista maalintuja, kyyhkysiä, jäniksiä sekä minkkejä ja jahdannut majavia.

Kanoottijahdisti muodostuu usein monisäikeinen kokonaisuus. Jo pelkkä melominen sopivan kaverin kanssa on mukavaa ja rentouttavaa. Maisemat vaihtuvat vaivattomasti, liikkumisessa on tutkimusmatkailun tuntua. Tuttuakin vesistö vaikuttaa meloessa aivan erilaiselta kuin moottoriveneillä. Matkan ohessa tapahtuva metsästys, koiran toiminta ja kalastus tuovat puolestaan mukanaan aktiivista tekemistä.

Mieluisimmat muistot ovat jääneet useampipäiväisistä melontaretkistä. Sopivaa jokireittiä on pikku hiljaa neuvoteltu eteenpäin ilman kiirettä tai aikataulua. Välillä on pysähdytty ja jalkauduttu maastoon tiedustelemaan.

Iltasella leiripaikka on valittu huolella ja tulilla on valmistettu tukevat sapuskat päivän mittaan saaduista linnuista tai kalasta. Ruuan päälle on keitetty kahvit, otettu terävät ja parannettu onnistuneesti maailmaa, kunnes uni on hiipinyt silmään.

Rohkenen suositella.

Seniori-vaapun pettämiä retkiruokatarpeita.

